СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 285. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 8 грудня, 1933. VOL. XLI. No. 285. Jersey City, N. J., Friday, December 8, 1933. THREE CENTS.

КЛОПОТИ УРЯДУ З НАПИТКАМИ

ВАШИНГТОН. — Відкликання прогибіції наложило на уряд нові обовязки. Заходиться він тепер передовсім коло винищення безправних торговців алькогольними напитками та видаванням дозволів. Рівночасно можна передбачити, що уряд буде примушений вглянути в справу ціни напитків.

З походом уряду проти бутлегерів він просто „сикізи" кинулися за дозволами. Уряд видає дозволи дуже поволі, через що публика ще далі ходить до недозволених салунів. Назагал подрібна торговля алькогольними напитками не може задоволити попиту. Дуже мало людей можуть дістати напитки для домів. Жадні напитків люди переповнюють готелі; зарядці готелів кажуть, що для них депресія вже минула.

Бровари почали виробляти 4-процентове пиво.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ОСУДЖУЄ ЛІНЧІ.

ВАШИНГТОН. — У своїй промові перед Федеральною Радою Церков Христа в Америці, що обєднує всі церкви, крім католицької, президент Рузвелт виступав з гострою критикою американської моралі. Він назвав її „поганською етикою".

Президент згадував погоню за зисками, несправедливі доходи, прямування до політичної безконтрольности, а передовсім самосуди товпи, котрі він назвав „колективними вбивствами". Він осуджував теж похвалювання лінчів високими державними урядниками.

Промову президента перерывали довгі оплески. Найбільше оплескували виразну заяву Рузвелта проти лінчів.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ УРЯДУ ДЛЯ ВІДБУДОВИ КРАЮ.

ВАШИНГТОН. — Щоби зібрати краще в одну цілість розгалужену діяльність ріжних бюр федерального уряду, що працюють коло відбудови краю, президент Рузвелт зорганізував нове тіло, зване „Нешенел Емердженсі Кавнсил".

Ця нова Рада буде мати передовсім інформаційне бюро, котре буде збирати ріжні інформації й опісля їх розсилати. Це бюро буде інформувати ґазети, особи й орґанізації про відбудову краю.

Рада складається з секретарів внутрішніх справ, рільництва, торговлі й праці, з начальників рільничого бюра, адміністратора промислової відбудови й інших подібних організацій, занятих відбудовою краю. На чолі Ради стоїть Френк Вокер. Бюро буде широко розгалужене та матиме спеціяльний штаб у кождому стейті.

НІМЦІ СВЯТКУЮТЬ НАРЕШТІ „НІМЕЦЬКИЙ ДЕНЬ".

НЮ ЙОРК. — Яких 20,000 Німців узяли участь у „німецькому дні", який відсвятковано в Медисон Сквер Гарден у середу вечером у память 250-ліття прибуття до Америки першого німецького іміґранта.

Між бесідниками був німецький амбасадор в Америці, д-р Лютер. Коли він став говорити, на салі почулися перерывання. Поліція вмить схопила перериваючих і випровадила з галі. Між перериваючими були д-р Роберт Розенбавм, президент Федерації Німецьких Жидівських Товариств, д-р Фриц Шлезінґер, секретар цеї організації, та два Німці, котрі щойно прибули з Німеччини.

У своїй промові д-р Лютер назвав Гітлера великим провідником та осуджував верзайський договір. Згадка про Гітлера викликувала оплески зібраних.

У своїх резолюціях віче підняло протест проти бойкоту німецьких товарів та проти жидівської антинімецької пропаґанди й осудило мейора О'Брайена за заборону першого „німецького свята".

Двіста униформованих поліцаїв та велике число аґентів поліції стерегли віча перед можливим замахом. Детективи ревідували кождий пакунок, який несли люди з білетами на свято. У пакунках звичайно були напитки, яких учасники вживали після свята.

ЛИНДБЕРҐИ ПРИЇХАЛИ ДО БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — До Наталю прилетіли полковник Линдберґ і його жінка, відбувши дорогу з Африки до Бразилії за 16 годин. Перелетіли вони за той час 1,875 миль.

На летничому полі витала їх велика юрба цікавих Бразилійців, але Линдберґи були так змучені летом, що не могли взяти участи в приготованих для них святі.

ЗАПОВІДАЮТЬСЯ ПОВАЖНІ ПОДІЇ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. —З приводу наближаючихся виборів президента Мексика в краю слідно значніше оживлення політичного життя. Національна революційна партія висуває кандидатуру ґенерала Ласара Карденаса, бувшого міністра війни. Як у всіх латинських краях Америки, так і в Мексику видно живий політичний рух серед молоді.

Слідно теж поворот до антицерковної аґітації.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ.

Після посвячення прапору вшехпольскої молоді у Львові її учасники того акту випробували свою бадьорість на Жидах, бючи їх на вулицях міста. На другий день протижидівські ексцеси повторилися на вул. Академічній.

9,000 ТОН НАФТИ ВИТЕКЛИ ДО МОРЯ.

Портуґальський пароплав з вантажем нафти, що виїхав з пристані в Констанці (Румунія), наїхав на підводну скелю. У бічній стіні пароплаву зробилася велика щілина, крізь яку цілий вантаж нафти, 9,000 тон, витік до моря.

ВСЮДИ КРАДУТЬ.

В міському електричному заведенні у Львові викрито великі грошеві зловживання. Стверджено, що інкасент Пшисенжни здефраудував коло 10,000 зл. Зловживання тревали довший час. Також у міському заведенні сиріт викрито грошеві зловживання, наслідком чого директора Врублевського усунено від урядування.

ҐРАНАТИ НЕ ІГРАШКА.

Знову скоїлося нещастя з ґранатою в Михальчу під Черновцями. Господар Никола Константинюк знайшов на своїм полі ґранату ще з часу війни. Константинюк розібрав ґранату, взяв трохи вибухової матерії й хотів переконатися, чи вона добре горить. І за цей свій досвід заплатив дуже дорого. Ґраната вибухла, вирвала йому одну ногу й одну руку та поранила його тяжко в голову й груди. Від цих ран ледви чи й удасться вдержати його при життю.

МАНІЯ РОЗВОДІВ.

Румунські часописи підкреслюють занепад подружної моралі серед населення. До яського суду вплинули протягом трох днів аж 26 подань про розвід. Такі звисища є все познакою морального зіпсуття громадянства.

ДИКИ НИЩАТЬ ПОЛЯ.

У скільських горах появилися масово дики, що нищать селянам усі землеплоди, особливо бульбу. Селяни мусять ночувати на полі, де палять вогні і страшать диків ріжними тарахкалами.

ЩЕ ОДИН.

В канцелярії судового коморника Півницького в Станиславові переведено контролю, яка викрила значні неправильности в урядуванні. На основі рішення компетентних чинників Півницького усунено зі становища.

РАБИНАТ ПРОТИ ШПИТАЛІВ.

Зїзд рабинів загрозив клятвою та бойкотом жидівських шпиталів у Варшаві, коли вони передаватимуть трупів університетам.

ЗНАЙШОВ СКАРБ У ЗЕМЛІ.

Селянин Кирстя з громади Кодля брашівського повіту (Румунія), копав щось під грушкою й натрапив на горнець, у котрім було понад 2,000 старих срібних монет. Жандармерія перебрала цей скарб і передала до музею в Брашові.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

КРІВАВА ЛЮБОВНА ТРАҐЕДІЯ.

В селі Бродки, седлищської волости, ковельського повіту, 21-літній Павло Бурда закохався в 20-літній Юхимці Куліщук з того села. Та закохана пара змушена була бачитися крадькома, бо заможніший батько дівчини на їхній шлюб не згоджувався (парубок був бідний). Але молодята ніяк не хотіли погодитися з відношенням до них батька і, присягнувши собі взаїмну вірність, вирішили або добитися згоди батька на їхній шлюб, або згинути. І ось дня 19. Х. ц. р. парубок, убравшись по святочному, прийшов до хати Куліщука й просив його востаннє віддати за нього Юхимку. Дівчина стояла в той час у другій кімнаті й прислухувалась до розмови. По короткій розмові батько — різко відмовив парубкови. Тоді Бурда з розпуки вийняв револьвер і, відчинивши двері до другої кімнати, стрілив до дівчини, якій куля трапила в серце й вона згинула на місці, після чого двома стрілами позбавив себе життя. В кишені парубка знайдено картку, в якій написано, що так поступив по спеціяльному порозумінні з дівчиною і що гріх і вину за це поносить лише впертий батько.

„СІЯМСЬКІ ТРОЯКИ".

На одному передмісті Калькути якась Індійка привела на світ трояки, нерозрільно зрослі з собою. Згадані „сіямські трояки" викликали в науковому світі велике зацікавлення. З усіх боків зїхалися до Калькути багато лікарів, щоби перевести студії над цим диволядом природи. Одначе сіямські трояки не могли жити і тиждень по народинах померли.

АРЕШТУВАННЯ ВЛАСНИКІВ ЕЛЕКТРІВНІ.

В Острозі на Волині арештовано власників острізької електрівні Гольдберга, Клюфайна і Шейна під закидом провадження „подвійної бухгальтерії" щодо податків, котрі в той спосіб нібито наразили скарб польської держави на значні страти, бо виказували менші суми доходів, ніж були в дійсности.

ҐРАНАТА В ТОПІЛЬНІ.

У фабриці „Ферро Емайль" у Плоештах (Румунія) стався рідкий випадок нещастя. В топільню цеї фабрики вкинено через недогляд разом з іншими металями й невичищену ґранату. Граната експльодувала в топільній печі. Піч розвалилась, а стоплений металевий плин розлився у відливарні й запалив увесь будинок. Експльозія ранила трох робітників тяжко, а багато лекше.

830,000 ФРАНКІВ ЗА 40,000.

Як повідомляє французька преса, французький уряд робить прекрасний інтерес на нових пятифранкових монетах, які цими днями появилися в обігу. Згадані монети роблять зі стопу ніклю і бронзу. Тона такого стопу коштує 20,000 франків, а на кошти вибиття цих монет з одної тони припадає других 20.000—отже виходить, що тона пятифранкових монет коштуватиме кругло 40,-000 франків. Коли зважити, що з тони такого стопу можна виробити 166,000 штук згаданих монет, то виходить, що одна штука цих „фальшивих грошей" представляє вартість 24 центимів. Іншими словами, французький уряд одержує 830,000 франків за 40,000.

ВБИЛИ ОПРИШКА.

Поліція вивідалася, що відомий опришок Андрій Чайковський-Ґрім є в хаті своєї матері в Серафинцях, пов. Городенка. Кілька поліцаїв окружили хату, а опісля ввійшли до середини. Чайковський, як побачив поліцію, став стріляти. Почалася обосторонна стрілянина. Чайковського застрілив комендант постерунку Янковяк. Підчас стрілянини вбито матір Чайковського.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ НА СЕЛЯН.

Як повідомляють з Москви, на Радянській Україні запали кілька смертних присудів на членів рільних колективів, обвинувачених у саботажах і крадежах збіжа. В Новомосковську, бувшої катеринославської губернії, засудили на смерть двох селян Піґурів, батька і сина, на кару смерти. Оба належали до комуністичної партії. Разом з ними засуджено 10 селян на тяжку вязницю з до 10 років.

ЛІКАР ПЕРЕД СУДОМ.

Перед карним трибуналом у Львові станув ґінекольоґ д-р Ян Кіляр за те, що причинився до смерти Марії Штайнкавф, жінки директора банку з Косцерина, доконавши на ній операції зігнання плоду. Крім того відповідає за подібні операції, доконані на пятьох інших жінках. Розправа потреває два дні.

НЕЧЕСНЕ КУПЕЦТВО.

Купецька фірма з Темишору (Румунія) купила в яського купця, Ашку М. Штайна, два вагони ріпаку. Формальности експедиції залагоджував експедитор О. Ґольденберґ. Навантажені ваґони запльомбував залізничий уряд у Ясах. У Темишорі стверджено, що у висланих міхах замісць ріпаку була стоколоса. При цім стверджуванню був і судія, що списав протокол. Шкода, яку має фірма, виносить кругло 200 тисяч левів. Комісар Бобейка в Ясах розслідує цей випадок нечесности, чи помилки при експедиції.

ГОЛЯР, ЩО ВІДРІЗУЄ ВУХА.

В данській столиці Копенгазі заарештувала поліція 21-літнього голяра Нілса Андерсена, що мав звичку відрізувати вухо своїм гостям і втікати з ним додому. В його помешканню знайдено при обшукуванню цілу збірку відрізаних вух. Його віддано до божевільні.

ДАЙТЕ РІДНІЙ ШКОЛІ ЗМОГУ ПЕРЕДЕРЖАТИ ДО КОЛЯДИ

ЛЬВІВ. — Українські краєві часописи помістили заклик Головної Управи "Рідної Школи", в якім вона благає громадянство прийти з негайною допомогою тій інституції, якщо її діяльність не має бути припинена. Учительські сили не заплачені від початку шкільного року, бо нема фондів.

МОСКОВСЬКІ ЗАЙДИ ВИСИЛАЮТЬ СТАЛІНОВИ ПРИВІТ.

МОСКВА (Росія). — „Правда" повідомляє, що Комуністична Партія України, в якій переведено в останніх часах основну чистку й усунено український елемент від влади за контрреволюційну роботу, переслала Сталінови привіт, у якім його запевняє, що партія веде успішну боротьбу з українськими сепаратистами. В привіті кажеться далі, що українські націоналісти-контрреволюціонери хотіли відорвати Україну від Совітів і перемінити її в кольонію польських і німецьких фашистів.

ГУЦУЛЬСЬКА ФІЛЬМА, ЗРОБЛЕНА У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА (Польща). — В столиці Польщі виставляють фільму з гуцульського життя, до якої слова уложив Новіна-Пшибильський, а музику доструїв І. Маклякевич. На фільмі виступають щоправда наші Гуцули (і один жидок, що продає ґорівку), але акція фільми цілком не віддає духа Гуцулів. Добре віддані краєвиди, як теж незлі костюми.

Гуцули, хоч названі українськими іменами, як Марійка, Дмитро, Петро, говорять по польськи. Виконали фільму польські артисти. Музика польського композитора має багато з українського настрою.

Як би воно не було, то ця фільма своїм духом нам чужа. Були спроби з українського боку, щоби виставити гуцульську фільму духом українську, а-але на це не дала польська влада дозволу.

НАЗАРУК "ОБНОВЛЯЄ".

СТАНИСЛАВІВ (Західня Україна). — Дня 18 листопада відбулися збори Української Народньої Обнови (УНО), на яких реферував про все і всіх д-р Осип Назарук. Рішили видати нову програмову заяву. Головою УНО вибрано адвоката д-ра Івана Волянського зі Станиславова. УНО є гуртком, який підпирає епископ Хомишин.

ТИСНУТЬ ХОЛМЩИНУ.

ХОЛМ (Західня Україна). — Польська влада приглушила тут усякий відгук українського життя. Навіть сконфіскувала, зглядно розграбила, українську одноднівку „Холмський Голос", де описано стан українства на Холмщині. А тепер заборонили ще й концерт зібраних українських церковних хорів.

ЯК АДРЕСУВАТИ ЛИСТИ НА УКРАЇНУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ. — Дописувач „Діла" звертає увагу, щоб шанувати українську мову в судах і на почті, в приватному і публичному житті. За Австрії можна було писати українською мовою і до віденського міністерства, до Праги, Трієсту і т. д. Тепер інакше. На звичайних почтових посилках треба додавати поруч української адреси ще й польську назву почти, а порученні посилки листові й грошеві треба адресувати латиським письмом.

ЗАСЛАННЯ ОЛЕНИ КУРИЛО.

МОСКВА. — З Києва вислано на необмежений час до Москви Олену Курило, яка працювала в Київській Академії Наук, викладала в кількох вищих школах і брала живу участь у складанні нового, т. зв. академічного правопису.

ВІДКРИТТЯ ДОМІВКИ НАРОДНЬОЇ ЛІЧНИЦІ.

ЛЬВІВ. — Ювилей 30-літнього існування Народньої Лічниці відсвятковано в той спосіб, що 19 листопада відкрила ця, так заслужена для народу установа цілий партер дому будучого шпиталю ім. Митрополита Андрія. Чину посвячення доконав еп. д-р Іван Бучко. На святі явилися представники українських культурно-освітних, гуманітарних і господарських установ та преси. Зі звіту виходило, що через салі Лічниці переходили пересічно річно 25,000 осіб. На завершення будови треба ще 155,000 злотих.

ВТЯГАЮТЬ АМЕРИКУ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

РИМ (Італія). — Фашистівська Велика Рада заявилася за основну реформу Ліґи Націй. Хочуть, щоби вона не була сторожем Верзайського договору, бо його неможливо вдержати. І вірять, що коли так станеться, тоді Америка приступить до Ліґи.

ВІДБИРАЮТЬ ЖІНКАМ ПРАВО ГОЛОСУВАННЯ.

БЕРЛІН. — Гітлерівська влада є за те, щоби мали право голосування тільки ті, що здібні до військової служби і є арійського походження. Це є звернене проти жінок. Кажуть, що жінка має думати про кухню, діти і церкву, і це повинно її задоволити.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиīі і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАЧИНАЮТЬ РОЗРАХУНКИ

Злучені Держави визнали Совіти, а тепер зачинають глядіти на справу більш реально, по бизнесовому. Дехто ще далі виписує „славословя" і жиє, чи там багатіє, рожевими думками, а інші беруть у руки папір та зачинають братися до дійсного бизнесу, себто зіставляють числа, довги і т. п.

З тих перших зіставлень виходить, що один бизнес певний, а саме, що американські імпортери вже тепер готові видати грубі суми, і їх певно видадуть, щоби спровадити з країни голоду ріжні лакітки, як кавяр і інші люксосові продукти. Значиться, що американський доляр знайшов поле збуту. Заробляють на тім імпортери і торговельні компанії. Ну, й збогатяться Совіти. Але що Америці з того? Чи це причиниться до поліпшення економічного положення, зменшення безробіття, облегчення кредиту?

Та можливий і другий бизнес. І про нього найбільше йде, а це є експорт американських продуктів до Совітів. Та тут Совіти виразно заявляють, що не можуть видати навіть цента на закупно таких товарів. Виходить, що Америці треба платити готівкою, долярами, коли вона спроваджує лакітки з Совітів; а коли Совіти купують в Америці, то тут справа представляється інакше. Тут Совіти хочуть брати і нічогісенько не платити. Все на кредит. Значиться, якщо Америка згодиться на такий експорт, то буде змушена висилати товари наразі зовсім „забездурно".

Та торговля опирається на кредиті, скаже дехто. Так і є, але на добрім кредиті. Беручиж під увагу положення Совітів і їхні грошеві зобовязання, які треба сплатити в наступнім році, а які виносять грубі сотні міліонів долярів, приходиться тепер добре застановитись, чи можна пускатися на ризико і далі кредитувати Совітам.

Над тим то й ломлять собі тепер голови. Та розвязують ломиголовку в такий спосіб, як це можна було передбачити. Годяться експортувати до Совітів на кредит тільки під тим застереженням, що уряд Злучених Держав перебере ґарантію за дані Совітам кредити. Зате уряд мав би задоволитися добрим словом Совітів та допомогти їм імпортом за готівку заплатити припадаючі рати от хочби Німеччині, які виносять яких 750,000,000 німецьких марок, а які Німеччина закредитувала Совітам на „слово". Німці перестали вже кредитувати Совітам і шукають тепер другої жертви й думають, що нею будуть Злучені Держави, на які вони вже давно гострили зуби.

Ось так розкриваються карти; а що буде далі, для нас не є загадкою.

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ БОЄВИХ ПЯТОК ОУН

Вшехпольський дневник „Газета Варшавска" оголосив у тій справі інтересну статтю, котру тут у перекладі подаємо. Вона написана на підставі цілої низки уже переведених процесів проти членів ОУН (Організація Українських Націоналістів), а потім працює в якійсь суспільно-просвітній організації, напр. у „Просвіті", „Рідній Школі" і т. п. (Це вже очевидна денунціяція на кооперативи і „Просвіту" та „Рідну Школу". — Ред. „Свободи").

Боєвик ОУН, Меда, засуджений недавно на досмертну тюрму за замах на поліційного агента, стане мабуть іще раз перед судом, але вже як свідок у справі плянованого замаху на куратора львівського шкільного округа, Гадомського.

„Пятка" перед судом.

Перед судом пересунеться ціла „пятка", отже таке число, котре становить боєву одиницю ОУН. Про ті пятки знали ми вже з попередніх процесів. Ми знали вже менше-більше про їх боєве вишколення, про це, що вони мають револьвери німецької системи „Орґеш", що йдуть до бою звичайно в широких штанах („лумпах")*), що вжитають вони для пізнання між собою „кличів", та що у важніших випадках забирають з собою також ручні гранати — теж німецького виробу.

Про все те довідались ми з процесів львівських, тернопільських, самбірських та інших. Одначе Меда навів підчас розправи кілька таких подробиць, з котрими треба би познакомити загал.

Вербункові агенти.

Отже йде передовсім про справу звербування нового члена до ОУН. На припоручення Краєвої Команди, обїжджають її висланці — головно студенти університетів — міста, містечка і села Східньої Галичини й вишукують відповідних охотників. Той, на кого впаде око висланця, переходить першу школу — далеко від самої організації ОУН, але під доглядом одної людини, котра постійно за ним слідить. Перші кроки ставить кандидат на боєвика в якійнебудь українській кооперативі,

*) Щоби було де два, або і три револьвери сховати.

Проба й іспити.

Коли кандидат, зручно, але тайно обсервований, здобуде собі цілковите довіря, тоді віддають йому до виконання якесь важніше, звичайно фінансового роду, припоручення, а то в тій цили, щоби випробувати його характер. Колиж і та проба добре випаде, тоді організатор боївок наближається до кандидата з матеріялом „ідеольоґії", а то в першу чергу з бюлетенами екзекутиви ОУН, з конспіраційними летючками та брошурками. На підставі тої „бібули" відбувається дискусія, котру ведуть з ним не лиш організатори, але і їх помічники на дотичній области.

Присяга на револьвер.

Щойно тепер приходить пропозиція вступлення до боєвої групи.

Однакож перші пропозиції є дещо неясні, напів урядові. Колиж кандидат висловить свою згоду, тоді наступає урядова пропозиція: приняття до організації й торжественне **заприсяження, звичайно на револьвер.**

Організатори стараються для позисканого в той спосіб боєвика про відповідне удержання, а передовсім про помешкання з вигідним і не впадаючим в очі доступом. Коли треба, то боєвик дістає і відповідне заняття, але таке, щоби його вразі потреби можна було покинути.

Організація „пятки".

Коли „революційний штаб" приготовлюється до якої „**роботи**", тоді з призначеним для неї боєвиком роблять іще дальші проби. Перший його опікун віддає його в руки другого, але його імени не подає. Вони пізнаються при помочі кличів та відповідного стиснення за руку. І так почикає пятка поволі доповнятись, а поодинокі її члени пізнаються в певних означених годинах, головно в місцях, де є більше руху, як напр. під театрами, при трамваєвих перестанках, у сінях залізничних двірців, або почтових урядів. Розмови між ними є короткі й малозначні, а чим більше наближається пора „роботи", тим частіші відбуваються сходини. Прикази й інструкцію видають у відлюдних місцях. Тут дістає боєтик поучення, як має заховуватись на вулиці, як затирати за собою сліди, як уживати зброї, а нарешті, в якій спосіб і саму „роботу" має виконати.

Перед „роботою".

Підчас того всього, колиробляться приготування, уважають на свіжого боєтика члени інших пяток, котрі мають за завдання розвідку й обсервацію. Щойно безпосередно перед виконанням „роботи" впроваджують боєвика на місце замаху, опроваджують його і по сусідніх вулицях, показують перехідні камениці та всілякі закутини, а нарешті і жертву, котра має бути „спрятана".

І так іде боєвик на роботу, а до останньої хвилі доцільновує його один з „пятки". Йому дають зброю — звичайно два-три револьвери. Револьвери служать до виконання замаху та відстрілювання у власній обороні, бо наладовувати вистріляного револьвера нєма часу, а крім того револьвер може легко затятися, коли би за ним ґнала юрба і треба би було її розігнати. Також і трійло бере нераз боєвик із собою, щоби, коли нема надії втекти, скінчити самогубством.

„Пятка" при акції.

Начальник „пятки" слідить із невеликого віддалення переведення акції та диспонує рухами інших боєвиків, що мають завдання допомогти головному замаховцеви до втечі. І вони є так узброєні, як і сам замаховець.

Ось так на підставі матеріялів, котрих достарчили карні процеси проти українських боєвиків, зладив якийсь П. К. у „Газеті Варшавській" спосіб приєднування нових членів, організування пяток і виконування замахів Організацією Українських Націоналістів. Звіт той робить враження, що автор старався бути безсторонним. Лише походження револьверів сисеми „Орґеш", а також гранат, виводить його з рівноваги, бо всюди бачить він німецьку поміч.

Ю. Г.

ЯК ДБАТИ ПРО ОЧИ

Око це дуже делікатний орган. Воно підлягає всякого роду заразам і запаленням. Занедбання або невміле дбання може легко спричинити поважні наслідки. Тому тільки в дуже виїмкових випадках може нефахова людина бути оправдана братися радити хочби щонебудь у справі такого делікатного органу.

Навіть фабриканти патентових ліків, звичайно відомі зі своєї безцеремонности, коли йде про роблення ліків, якщо можна на них заробити гроші, лише рідко беруться робити ліки на очи, бо бояться процесів за відшкодування.

Що може робити нефаховець.

Нефаховий чоловік не повинен позволяти собі щонебудь більше, як ставлення компресу (окладу) з теплої води, в якій розпущено борикову кислоту („борик есид"), як просту зараду на звичайне запалення. В цей спосіб можна лікувати ячмінь, себто малі прищі, що творяться на повіках, але він уже повинен закинути таке лічення, як клопіт треває довше, бо в такому випадку під прищем може критися щось поважнішого. Ячменю не треба ніколи витискати, ні проколювати. Коли повіка спухла від удару по оці, то пухлину можна зменшити холодними компресами з бориковоі кислоти, а підбиті очі можна лікувати горячими компресами. На випадок ушкодження самого ока треба порадитися лікаря.

Уважна та зручна нефахова людина може деколи виняти з ока чужі тіла, що попали в нього, при помочі рога чистої хустинки. Але цього не повинноси робити, коли частина на предмету застрягла в очній галці та коли цей предмет знаходиться на рогівці, бо це части ока такі ніжні, що нефахова людина може легко їх уразити та зробити своїм лічуванням ще більше клопоту.

Окуляри від оптика.

Для направи недоброго зору вживається окулярів. Їх уживається в двох випадках: коли хочеться поправити за далекий або заблизький зір та коли треба помогти оку звернути проміні на один предмет, чого самі очі не можуть добре робити, тому, що вони недобре достроєні одно до одного. Окулярів може людина потребувати у всякому віці, але найчастіше їх треба людині по 30-тім році життя.

Окуляри можна дістати в ріжний спосіб. Найпростіший спосіб піти до оптика („оптишен"), що торгує очними склами, та казати собі приноровлювати ріжні окуляри, поки не знайдуться такі, якими найкраще бачиться. Коли людина лише близькозора, то цей вибір добрий. Коли людина крім цих похибок має в своїх очах ще інші хиби, яких такий вибір окулярів не може „поправити. Крім цього такі окуляри часто слабо зроблені, .і скла кепського ґатунку, і тому такі окуляри можуть принести більше шкоди ніж добра. Тому то просте побільшаюче скло до читання звичайно служить краще ніж окуляри вибрані в цей спосіб.

Окуляри від „оптометриста".

Краще підбирає очні скла той, хто йде за ними до „оптометриста". Так називається чоловік, що не має медичної освіти, але має спеціяльне вишколення та право міряти механічні недостачи ока та прміряювати скла, щоби такі хиби поправляти. Обережний і добре вправлений оптометрист (його деколи називають теж „рефрактинг оптишен") може добре примінити очі до механічних потреб ока.

Одначе на його думку про потребу окулярів не все можна покладатись. Він не має науки про недуги ока або про відношення між функціями ока і недугою якогось іншого важного органу тіла, і тому його рекомендації не все заслугують на увагу. З огляду на те, що його дохід залежить передовсім від продажі окулярів, його ради будуть під впливом того інтересу, так як аптикар схиляється до продажі патентових ліків, з яких він має гарний дохід. Оголошення про „дармеу екзамінацію" це тільки вудка, якою ловиться людей, котрим опісля продається скла, від яких доход дуже гарний, багато кращий, ніж фахова порада. Лише 25 процентів оптометристів удержують приватні офіси для уділювання порад та обмежують свою працю до приписування окулярів, але багато з них уживають зовсім інших способів для вишукування гостей та вживають деколи зовсім непрофесійних засобів для збільшення свого зиску. В деяких випадках такі „оптометристи" послугуються ріжними медичними приладами, як наприклад приладом до мірення крови, котрих вони вживати не мають права. Багато таких оптометристів можна знайти в крамницях, ювілерських або департаментових, як звичайних продавців, які сповняють своїм гостям службу оптометристів. Більшість з них тільки поверховно обізнані з тим знанням, яке повинен мати кождий оптометрист.

Найкращі школи оптометрії вимагають покінчення „гай скул" та дворічного курсу. Пять таких шкіл, признані за найкращі, є злучені зі стейтовими університетами, а три інші це: Нордерн Ілінойс Каледж оф Оптометристс, Пенсилвенія Стейт Каледж оф Оптометрі та Каледж оф Канада. Всі інші колеґії, з виїмком Месечусетс Скул оф Оптометрі та Нордерн Пасіфик Каледж оф Оптометрі, клясифікують як школи другого ряду та поволі перестають існувати. Декотрі школи це нічого іншого як підприємства до роблення дипльомів, так звані „млини дипльомів". Стейти ще не зрозуміли ваги контролі над оптометрією: 17 стейтів навіть не вимагають покінчення „гай скул", і тільки 16 стейтів вимагають більше ніж однорічної науки. Члени орґанізації „Америкен Академі оф Оптометрі" це звичайно люди, які займають у цій професії високе становище.

Окуляри від лікаря.

Третій спосіб дістати окуляри, це піти по пораду до „офтальмольоґіста". Це лікар, що спеціялізується в недугах очей. Його деколи називають окулістом („окюлист"). Такий лікар може проекзамінувати докладно око пацієнта, прослідити місцеві чи загальні недуги, відкрити всякі очні хиби, і щойно на основі всіх тих даних вирішити, чи пацієнтови треба лічення чи окулярів, чи одного й другого, чи нічого. Деякі части своєї екзамінації він може поручити свому асистентови, бо деякі части екзамінації це проста робота, коли до цього мається відповідні прилади. Такий асистент це звичайно теж молодий лікар. Одначе хорий має право домагатися, щоби лікар углянув самий у все. Коли пацієнт ще молодий, то звичайно для оглянення ока треба запускати око відповідними ліками, щоби зіниця розширилася та спараліжувала на час мязи ока, які збільшують або зменшують отвір, що пропускає проміні. Коли пацієнт вже перейшов середній вік, розширення зіниці може бути небезпечне, бо око може бути хоре на ґальовкому, через котру очна галка тратить елястичність.

Ще одна осторога.

Навіть коли пацієнт уже дістане рецепту („прескріпшен") на окуляри та йде з нею до відповідної крамниці, щоб дістати окуляри, то ще й тут він мусить деколи бути обережним, бо деякі крамарі вживають тут усяких способів, щоби наклонити пацієнтів покидати рецепти, а купувати окуляри, які радить їм купець. Треба теж уважати при виборі оправи окулярів. Треба при тому спиратися на власний розум, а не на розум продавця, який дивиться за своїм бизнесом. Треба дивитися, щоби вії не дотикали скла. Коли скло трісне або зарисується, треба на місце старого скла дати нове.

Анґелос Влахос.

ВЕЧЕРНИЦІ ПАНА СУСАМАКІСА

(З новогрецького).

(1)

1.

Пана Пардалоса та паню Пардаласову запросили на вечір на забаву.

Пан Сусамакіс, службовець в офісі, якого директором є П. Пардалос, оженився тому кілька місяців, при ласкавій піддержці свого шефа, з богато дівчиною Патрай. Вона має, щоправда, одно око меньше, як він, та як відшкодування за недостачу ока пятнацять літ більше ніж він. І знову як відшкодування за цих пятнацять літ надвишки трицять пять тисяч драхм*) він зпочатку вшанувати цю таку важну і щасливу в свойому житті подію, влаштувати бенкет у вечір шлюбу. Тому хотів просити одного підстаршину, свого приятеля, щоби спровадив йому з військової музики один флет, один клярнет і один тромбон (труба), щоби їх гармонійні звуки перемінили в крила — ноги запрошених гостей. Одначе пізніше надумався. Взяв під увагу, що не ялося продовжувати відступу між хвилиною, як візьме на голову вінець (шлюбний), та тією хвилиною, як лишиться сам один із коханою. Тому рішився відложити весільні танці на відповіднішу пору.

*) Передвоєнна драхма мала вартість приблизно одну пяту доляра.

віна. Щасливий Сусамакіс хо-

Так то 7-го листопада в пятій годині гарні візитівки у формі скромних листів зі запрошенням розіслано між знакомих і приятелів п. Сусамакіса. Один із них дістав також п. Пардалос. Було там написане таке:

„Пан і пані Сусамакіси просять пана й паню Пардалосів, щоби схотіли прийти до них на чай 10-го листопада в 8-мій годині вечором".

Тут мушу зазначити, що день той вибрала ніжна помисловість пані Сусамакісової тому, що на цю неділю припадали імянини її молодого чоловіка — Сусамакісови було на ймення Орест — а молодиця викомбінувала, що найкраще буде тою самою музикою та тою самою склянкою чаю вшанувати також шлюб і святочний день свого товариша життя.

Заки ввійдемо в хату Амфітріона**) та його гостя, хай мені буде вільно згадати мимоходом, що попереднього дня вечером, у хвилині, як Пардалос збирався виходити з офісу, підійшов до нього трівожно Сусамакіс. Щоби скрити збентеження, вертів у пальцях ланцюшком від годинника й озвався до нього із солодкою усмішкою пошанівку:

— Отже... завтра вечером матимемо в себе пана директора?

— Зовсім певно, пане Сусамаксе, зовсім певно! — сказав п. Пардалос, а на усмішку Сусамакіса відповів усмішкою вищости та протекційности.

**) Амфітріон — казочний король Тиру, Алькменин чоловік. Зевес (грецький бог) приняв стать Амфітріона та став так батьком Алькмениного сина — Геракля. Слова Амфітріон уживають автори комедій: Плявт, Молієр і Кляйст у значінні: обманутого чоловіка. В оцьому оповіданні вжито слова Амфітріон у значінні „гостинний господар", за приміром місця з Молієрової комедії.

2.

Як Сусамакіс задумав ушанувати своє весілля та свої імянини, не думав уладжувати приняття в роді тих звичайних принять, на яких запрошені випивають одну скляну чаю — сміливіші навіть дві — розпускають у ній один або два мікроскопійно малі кусочки цвібаку (сухаря), танцюють громадно при звуках кількох цимбалів і вертаються відтак додому біля другої або третьої після північ, зіпрілі, змучені, виголоднілі. За парубоцьких часів брав він нераз участь у таких вечерницях із танцями. Спогади про ті вечерниці заховалися досі в його памяті — повні голоду й холоду. Він глибоко відчував слова св. Письма: „Не чини іншому, що тобі немиле", тому не хотів щоб його гості зазнали того, що він сам зазнав стільки разів, а що ненавидів від щирого серця. Тому раненько вибрався на базар, накупив овочів, ласощів, головною дуже багато хліба, а ще більше вина. У Соломонопільно цукорні замовив потрібні солодощі та охолоджуючі напитки, ну й, самособою, морозиво. Хотв, бачите, величаво вгостити гостей. Додому вертався з двома вихованцями вулиці з кошами, повнісенькими запасів.

По-завадіяцьки входив Сусамакіс у хату, а вже від порога кричав на ввесь голос на наймичку:

— Марусю, ходи-но тут забрати ті річи!

Та замісць наймички (яка саме тоді виносила посудини, які годі було назвати, до частини дому, яку годі назвати) звилася пані Пасіфе, розхристана, в білому ранішньому одязі.

— Ах, Матінко Божа! — скрикнула та прошибла своїм одним і одиноким оком провіянти й чоловіка. — Щож це все має значити, Оресте?

— Як то: що має значити? А щож їстимуть гості?

— Що їстимуть? Таж ми не владжуємо ніякого бенкету!

— Не владжуємо бенкету, та всеж годі, щоби ми позволили їм із порожніми жолудками вертатися додому опівночі!

(Далі буде).

Учень як свідок.

12-літній учень стає в суді як свідок. Суддя списує ґенералія.

Суддя: Імя і назвище?
Учень: Петро Книш.
Сддя: Вік?
Учень: 12 років.
Суддя: Релігія?
Учень: Достаточно.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Листопадове Свято.

Заходом Організації Державного Відродження України (ОДВУ) від. 32, при співучасти української прав. громади й українських національних товариств відсвятковано дня 5. листопада Листопадове Свято, яке розпочалось у православій українській церкві торжественною панахидою за поляглих борців. Перед панахидою наш парох о. Кирстюк згадав коротко, що панахида буде правится за тих, які своїми буйними головами наложили в кровавім бою, щоби оборонити Рідну Землю та довести її до злуки з землями Великої України, щоби в той спосіб сповнився наш ідеал: Одна Соборна і Самостійна Україна. В годині 8-мій вечором розпочався святочний концерт, призначений для влаштування памяти 1-го Листопада 1918 року. Концерт приніс подвійну користь: моральну для громади, а матеріяльну для українських інвалідів. Галя була переповнена, а це добрий знак, що нарід розуміє і відчуває долю своїх героїв та розуміє свій обовязок супроти них.

Програма складалася з 22 точок. Піднеслась куртина. На середині сцени стояла могила, накрита зеленим травником. Коло могили поставлено березовий хрест, а на хресті виднів напис: „Борцям за Волю України". Могила викликала вже сама собою святочний настрій. Вступне слово виголосив проф. університету д-р А. А. Ґрановський, котрий говорив про те, на яку памятку влаштовано цю могилу, яка стоїть посеред сцени, та представив політичне положення наших братів під чотирма займанцями, і заохочував присутніх до моральної і матеріяльної помочи рідному краєви. — Мішаний хор відспівав прекрасно під проводом о. Кирстюка. Далека Ти, а близька нам; Вкраїно-Мати, кат сконав; Ой видно село; Чорна ріля ізорана; Минули літа молодії (англійською мовою) відспівала пані А. А. Ґрановська в супроводі пяна панни Рут Ґалеґер; „Героям" віддеклямувала пані М. Денис. Пані К. Качмарова говорила на тему „Роля жінки у визвольній боротьбі". Бесідниця сказала між іншим таке: Коли ми тепер постараємося виробити погляд на значіння нашої жінки в історичнім розвою українського народу, то можемо сказати сміло, що не було часу, напряму, ні струї, в якій би українська жінка не йшла поруч з чоловіком. Нічого не було й чуже, нічого не було їй затяжке. В кожду справу, загально-громадянську чи в домашню, вміла вона вложити свою працю, свою енергію, свій запал, витревалість і своє горяче серце. Її вклад в нашу культуру був теж великим, цінним і вартісним. Наші культурні здобутки є висідом праці не одної половини, але обидвох полів. — Закінчила бесідниця свій реферат так: Жінки! Всі, деб ви не жили, лучіться, ставайте до роботи й не схиляйте вниз гордого блакитно-жовтого прапора, під яким маєм дійти до Свобідної Соборної України.

Дальше слідувало скрипкове сольо В. Коцюби в супроводі пяна Юлії Коцюбівної; „Чуєш, брате мій" відспівала сімя Працаїв, а то: М. Процайова, Е. Процаївна й О. Процаївна. „На могилах у ночи", Ю. Пилатюківна. — Скрипкове сольо відіграв І. Денис в супроводі пяна панни Рут Ґалеґер. — Деклямували „На Стрілецькій Могилі" Олена Рихлій; і „Не покорить нас неволя" М. Кузик. Другий реферат про Перший Листопад 1918 року виголосив о. Кирстюк (наочний свідок листопадових подій). Бесідник сказав: День першого листопада врізався глибоко в душі кожного, у кого бється українське серце. На спомин того дня пересуваються в його уяві всілякі події, що їх він переживав; встають перед його очима образи, які приневолюють його схилити голову перед могилами. Чого це старенький дідусь навчає свого внука, поглядаючи крадькома на двері? Чому мати дрібних діточок утирає сльози? Ні, бач, батько поляг у визвольній боротьбі, ворон кости його рознїс по широких полях, — а день Першого Листопада нагадав дідусеви краще, ніж коли, всі мазгання до самостійности, цю боротьбу з нерівним ворогом. І він оповідає крадькома і тихцем, щоб ворог не вчув, та не почав нового катування. Переливає все, чим накипіло і наболіло старече серце, в молоде, горяче серце внука... А внук, малий школяр, глядить допитливо з вдовірям дідусеви в очі та затискає діточі пястуки... А мати? Мати плаче та побивається за чоловіком, який мучиться в ляцькій тюрмі, — в голоді, холоді, серед бруду.

Далі переповідав о. Кирстюк наш зрив до волі в 1918 р. Самостійницький дух, говорив бесідник, який червоною ниткою тягнеться крізь історію полків Усусусів, дух Святослава, Хмельницького і Мазепи — збудився по кількасотьному сні серед широких мас та кинув десятки тисяч у розгар бою. Поруч загартованого в боях Стрільця стануди в ряди майже діти, які щойно вирвалися зпід материнської опіки, з яких деякі ледви могли двигнути кріса. Не були їм страшні ні три і чотирокутники смерти, ні обійми вбивчого тифу. Молоде серце, яке ще добре не знало, що на світі крім добра істнує і багацько лиха, замкнулось перед світом, зробилось нечулим на всі воєнні недостачі, і хоч голі, босі, голодні та в тифовій гонії — молоді борці з піснею на устах ішли в бій, жертвуючи своє молоде життя, свої мрії та сподівання на престолі своєї найбільшої та найвищої ідеї, а то Соборної Незалежної Української Держави.

Опісля хор відспівав: „Їхав стрілець на війноньку"; Козака несуть"; „Ой та зажурились" і „Боже Великий Єдиний". Кінцеве слово забрав п. П. Гайва, який у ядерних словах азвзивав до спільної праці й освідомлювання себе національно та закликав присутніх вступати до заложеного відділу 32 ОДВУ, себто тої організації, яка підготовляє нас в Америці до оборони Батьківщини. По тім забрав слово проф. унів. д-р А. А. Ґрановський і згадав ще таке: Ми, Українці, були в Ст. Пол на виступі всіх народів, які прямують до замирення світа. Та ми пішли не тому, що ми Українці, хочемо мира, але тому, щоби нас світ більше пізнав, і як прийде час нової визвольної боротьби, щоби нам світ хоч не шкодив, як не буде помагати. Потім проф. Ґрановський завізвав присутніх до зложення жертв для інвалідів.

Зложили слідуючі: по $1: І. Коцюба, М. Ґрубрин, Р. Фенчинський, С. Рихлій, проф. унів. Я. Кислянко, П. Андрущак, П. Качмар, І. Якимів, О. Кузик, С. Коцюба, І. Денис, А. Проскурнякова, А. Процай К. Рихлій, професор унів А. А. Ґрановський, Я. Горбуль, О. Пилатюк; по 50 центів: Р. Ясенюк, І. Лозовський, В. Диминяк, Ю. Пастушенко, И. Ковалів, П. Коцюбова, М. Гоцова, О. Рихлій, Т. Кохан, П. Садовий, П. Гайва, В. Проць, С. Процьова, В. Мельник; по 25 ц.: І. Тофан, Я. Крейдуба. — Додатково зложила ще п. А. Чайковська $5.

Зложили жертводавці $29.50. — Дрібними жертвами $2.70. — Разом $32.20.

Дохід зі свята призначено для інвалідів У. Г. А. Закінчено свято відспіванням національного гимну.

Микола Ґрубрин.

—o—

КАРНЕҐІ, ПА.

Свято в честь поляглих борців.

В неділю, 12. листопада, відбулося свято в честь поляглих борців, котрі віддали своє життя, щоби вибороти волю для України.

Рано по Службі Божій, при гарно удекорованій могилі, відправив о. парох панахиду за душі поляглих борців і вголосив патріотичну проповідь, а по відспіванню „Вічная память" хор „Боян" відспівав „Боже великий, єдиний, нам Україну храни".

Вечером того дня відбулося свято на галі. Свято відкрив промовою о. М. Кучер, оповівши про мужність і бодрість стрільців в боях за волю України, кінчачи тими словами: любовю для народа українського, ділами і хоробрістю в боях, стрільці, жовніри збудували собі вічний памятник і хоч одиниці забудуть їх, але нарід не забуде їх ніколи, а все буде їх прославляти.

Опісля слідувала перша часть концерту. По відслоненю куртини на сцені представився чудовий образ. На середині гарна могила з трираменним хрестом, котра була заквітчана вінками і прапорами. За могилою гарний гірський краєвид, намальований п. Й. Букатою, по обох боках хористи з хору „Боян", прибрані в українські народні строї, а подальше на боках два хорунжі з прапорами, наче сторожі, а то п. Стефан Ялечко і п. Іван Хома. Хор виконав усе знаменито, бо численна публика кожду пісню довго оплескувала. В першій части співано отсі пісні: За Україну, Сонце низенько, Гей козаки, а Анна Яворська і Марія Брандибура відспівали дует: „Їха козак за Дунай".

Опісля редактор М. Ханд...га виголосив святочний реферат. В рефераті доказував, що всі землі замешкані Українцями від Кавказу аж по Попрад, мають належати до Соборної України, бо український нарід за ті землі кров проливав, за них життя дає і буде боротися доти, доки не вибоpe для себе волі, а для держави самостійности.

Реферат промовляв до розуму і до души, тому нагороджувано бесідника безчисленними оплесками.

Потім слідувала друга часть концерту, яку виконали шкільні діти, а пісні відспівали слідуючі: О, Україно, Ми любим рідний край, Коло млина явора, Здоров будь, Рідний Краю, Ой у лузі червона калина, а з дуетів відспівали Анна Яворська й Орина Попічак „Сонце вже сховалось", а Анна Шиломінська й Анна Свентковська відспівали „Де Дніпро наш котить филі". Шкільні діти виконали свою часть дуже добре, а публика не жалувала їм оплесків.

По другій части концерту виголосила панна Марія Бек, абсольвентка прав, реферат англійською мовою. В рефераті було змальоване життя українського народу під обухом червоної Москви. Реферат був дуже поучаючий, а головно для молодіжи. Публика була задоволена і гураганом оплесків нагородила панну Бек за її реферат.

По рефераті пані Юлія Кучер відспівала сольо „Упав стрілець". Опісля виходили уярядники товариств і складали жертви на могилі стрільців, а зпоміж них говорили: Стефан Харитан, Йосиф Сус і Петро Карабін. Гром. Ст. Харитан дуже гарно говорив: що не вистарчить, щоби ми лиш ідею визволення України плекали у своїх грудях, але треба, щоби і наша молодіж була вихована в тім дусі. Тому учім наших діточок про славу нашої України, а діточки нашої полюблять її, а коли нас не стане, то вони підуть нашими слідами і будуть Україну боронити від її віковічних ворогів.

По його промові вийшов п. Йосиф Буката і говорив про знущання большевиків над нашим народом на Великій Україні і відчитав резолюції, в яких говорилося про гнет Українців під большевиками. Ті резолюції були взяті під голосування і одноголосно ухвалені. Їх зараз на другий день вислано до уряду в Вашінгтоні. Резолюції по англійськи перечитала панна Марія Бек.

В часі концерту були виголошені деклямації, а виголосили їх отсі дівчата: Анна Вархоляк, Єлисавета Зеленчак, Анна Матвійчук, Анастасія Шоломінська й Анна Свенковська.

На закінчення відограно представлення „Жертва за волю", якого автором є п. Й. Букат. В нім виступали: Василь Пиш, Марія Харитан, Василь Пастернак, Данило Головатий, Володимира Пастернак, Анна Яворська, Дмитро Яворський, Іван Головатий, Михайло Вархоляк і Дмитро Пшеничка.

Представлення є дуже гарного змісту, і аматори його добре відограли.

По відіграню представлення, предсідник громади п. Захарий Судяк висказав свою утіху, що свято так красно відбулося, бо це доказ, що в громаді згода і любов та єдність, а коли вона буде у нашої нації, то певно воскресне Україна сильна, могуча і не буде там ні Бойка, ні Гуцула, ні Лемка, ні Подоляка, тільки один український нарід.

Хорами диригував п. Й. Буката. Вінці на могилу сплела п. Евфрозина Роман.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Товариство „Січ ім. Богдана Хмельницького" зложило $10, то є $6 на інвалідів в краю і $4 на УВО. Тов. ім. Тараса Шевченка $5 на інвалідів; Тов. Січ, від. У. Н. С., $5 на інвалідів. Дрібними жертвами зібрано $13.10, то разом жертви зібрано $33.10. З того $29.10 призначено на інвалідів в старім краю, а $4 на УВО. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Дмитро Капраль.

P. Stasiuk

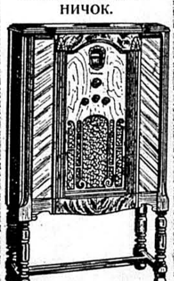
124- Іst Avenue
між 7-ою і 8-ою вул.
Білий дім у бльоку
New York City
ФІЛІЯ:
628 — 5th AVENUE,
(між 17-тою і 18-тою вулицею)
Білий дім у бльоку.
BROOKLYN, N. Y.

ВУДЖЕНІ ШИНКИ (ЗАДНІ) **15 ц. фунт**
СВІЖІ ШИНКИ ЗАДНІ **14 ц. фунт**
ВУДЖЕНІ ШИНКИ (ПЕРЕДНІ) **10 ц. фунт**
ВУДЖЕНКА З РЕБЕРКАМИ ЦІЛИЙ СТРИП **11 ц. фунт**
ТЕНДЕРЛОЙН ВУДЖЕНИЙ **16 ц. фунт**
КОВБАСА СВІЖА (НЕ ВУДЖЕНА) **18 ц. фунт**
КОВБАСА (ВУДЖЕНА СІКАНА) **20 ц. фунт**
ПАПРИКІВКА 10 ц. фунт
КИШКИ РИЖОВІ або КАШАНІ **10 ц. фунт**

З тої причини, що не можна на час подати до часопису всіх знижених цін на наших мясивах, тому просимо звернути увагу на ціни і мясива які є виставлені у вікні

КУПІТЬ ДЛЯ СВОЄЇ ХАТИ ПРАВДИВЕ РАДІО

ОДИН ДОБРИЙ ДАРУНОК ВАРТА БІЛЬШЕ НІЖ ТИСЯЧУ ДРІБНИЧОК.

PHILCO 18 H

Новий прилад PHILCO Highboy, який обнимає не тільки цілковитий передаючий обсяг, але й оба шляхи поліційних звідомлень і багато аматорських станцій та літакових кличів аж до 3500 кільоциклів.

Воно дає вам нову виключно PHILCO вищу „Клясу А" авдіо-систему, басову компенсаційну тонову контролю, тінисте строєння, автоматичну контролі сили голосу і т. і. — PHILCO Highboy становить новий високий вершок репродукційної якости за таку низьку ціну.

Philco замінні лямпки поліпшують виконання якоїнебудь системи.

HOLOWATY MUSIC STORE,
929 N. 2nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telephone: MARKET 4013.

ЗАКАРПАТСЬКИЙ НАШ БРАТ

просить нас вислати йому українську книжку, яка понесе просвіту між села Закарпатської України. Про висилку повідомить редакцію „Свободи" а висилайте на таку адресу:

"Proswita,"
Uzhorod, P. Rus,
C. S. R., Europe.

СІМ ХОРІВ! 300 СПІВАКІВ!

ЗЄДИНЕНІ УКРАЇНСЬКІ ХОРИ УЛАДЖУЮТЬ

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

МУЗИЧНИХ ТВОРІВ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

В ГАЛИ "THE KRUEGER AUDITORIUM",
BELMONT AVENUE, corner Morton Street, NEWARK, N. J.

Початок в годині 3-тій пополудни, а кінчитися мусить точно в годині 6-тій ввечір.

Вступ 50, 75 цнт. і $1.00. Діти від 7—14 літ 25 цнт.

Дохід призначений на повне видання музичних творів М. Гайворонського.

Дірігент п. Т. КАСЬКІВ. — Акомпаніямент пяна пані М. ШУМЕЙКО.

Впов. Українське Громадянство! Запрошуємо щиро до наповнення Вами галі на згаданім концерті. Своєю присутністю багато поможете концертови, а ще більше виданю музичних творів М. Гайворонського. Покажім, Нюарчани, що ми вміємо цінити своїх заслужених мужів ще за життя. Прийдім отже всі, щоб вислухати разом з Ним Його власні твори рідної української пісні. — Комітет. 282,4-6

ПОЗІР! ЧЕСТЕР, ПА., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В ЧЕСТЕР, ПА.
при участи Укр. Прав. Парохії і всіх Товариств, Братств і Сестрицтв

УЛАДЖУЄ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

з слідуючою програмою: **Панахида** по поляглих борцях за волю України над уладженою могилою в церкві з проповідю **о. М. Марущака** зараз по Службі Божій. **В годині 5-тій ввечір на галі Укр. Нар. Дому ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ,** на котрім виступлять **два хори:** хор церковний і хор шкільний під управою о. Марущака. Деклямувати будуть діти школярі. Святочну промову виголосить **п. Галичин,** головний рек. секретар У. Н. Союза. — На це свято запрошується всіх Громадян Українців з Честер, Па., і околиці, щоби гідно заманіфестувати прогодошення української держави. — **Комітет.** 283,5

ПОЗІР! ТРЕНТОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ ПРЕСВ. ТРОЇЦІ В ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

відограється представлення

ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

В ГАЛИ ПІД ЧИСЛОМ 18 WOODLAND STREET, TRENTON, N. J.

Початок в годині 7.30 ввечір. —— Вступ 35 центів.

Українці і Українки міста Трентону!

З огляду цього, що згадане представлення грається перший раз, та й що в представленню змальовується завзятість українського народу в боротьбі з Поляками, тому отсим запрошує до громадної участи всіх Українців з Трентону.
285 **Комітет.**

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ АМАТОРІВ ПРИ УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ

буде відіграно дуже гарну й веселу комедію на 4 дії, написав М. Когут

ДАНИЛО ЧАРІВНИК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

Початок в 4-тій пополудни. — Вступ тільки 25 ц., діти 10 ц.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ.

Громадяни! Ця комедія перший раз на сцені. Хто хоче знати, коли можна жінку перехитрити, хто хоче знати, як чарувати, хто хоче насміятися до схочу — прийдіть побачити Данила Чарівника! 285

Комітет.

НАЙНОВІЩІ УКРАЇНСЬКІ СТІННІ

КАЛЄНДАРІ

на 1934 рік

в кольорах, календаріком друкований по українськи, свята означені читким червоним друком на кожний день.

Гуцул на полонині пасе вівці	25 ц.
Дівчинка в українськім строю	25 ц.
Український хлопець і дівчина сидять на крениці	25 ц.
Хлопець і дівчина на Великій Україні	25 ц.
Сини мої, Гайдамаки	25 ц.
Тарас Шевченко	25 ц.
Іван Франко	25 ц.
Різдво Христове	25 ц.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ.

Желятинові	5 ц.
Українського Стилю	5 ц.
Листовий папір з віршом на Різдво	10 ц.

Замовлення і гроші слати до:

"SVOBODA",
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ .75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	.75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

MOSCOW PUPILS SEND DARE FOR ESSAY CONTEST.

New Haven School Gets Challenge, With Soviet Recognition as Theme.

By Ralph W. Barnes.

From the Herald Tribune Bureau. Copyright, 1933, New York Tribune Inc.

MOSCOW, Nov. 19.—The pupils at Moscow's "School No. 25," including Vassily Josefovitch Stalin, twelve-year-old son of the secretary-general of the Russian Communist party, voted at a special assembly today to challenge the pupils of the Truman Street School, in New Haven, Conn., to an essay-writing contest on „The Significance of the Establishment of Diplomatic Relations Between the United States and the Union of Soviet Socialist Republics."

It is proposed that each essay shall be of 500 words, and that the three best from each school shall be submitted to judges to be chosen by mutual agreements to be made under the auspices of the New York Herald Tribune. The Soviet school principal suggests, tentatively, that December 1 be the date on which three essays from each school should be ready.

It was the Truman Street School which sent to Moscow's School No. 25 a scrapbook in which the Soviet children discovered a map with the word "Rumania" printed across their own Soviet Ukraine. Following publication of a denial by Walter Matwychuk and his classmates at the New Haven school that any such mistake had been made this correspondent made a second examination of the scrapbook.

It is true, as Walter pointed out, that the Ukraine was colored in green on the map, like the rest of European Russia, to show that both regions were under the same government. But it is unmistakable that the pupil who did the work made a slip and stamped Ukrainian territory as Rumanian. He left the true Rumania without a name. Rumania and the Ukraine are both correctly indicated on a second map pasted on the same page of the scrapbook.

Pupils of three classes of School No. 25, standing in line in the assembly hall, applauded vigorously today when Volodya Nekrich, a curly-haired Komsomol—young Communist—of fifteen years, jumped on a table and announced that diplomatic relations between the United States and the Soviet Union had been established. Yesterday was a "free day" for the school, which accounts for the belatedness of the announcement.

There was boisterous applause from the assembled pupils as they learned of the Soviet-American reapprochment. Volodya, who is chief of the "Current Events Section" at the school, ascribed the American recognition to the fact that the "American capitalists" just had to take account of the growth of Soviet "economic, military and cultural power."

The lad spoke rapidly and with the greatest self confidence, as is the wont of these future leaders of the Soviet regime.

"Japan," he said, "is a manace to the peace of the world, and her activities are directed against the Union of Soviet Socialist Republics and the United States. But, with friendly relations between these two great countries now assured, there is less danger of a disturbance."

Volodya was followed as a speaker on the table by a second lad, also a Komsomol, and then by a girl, Nini Frolova, fifteen, who displayed quite as much platform presence as her two predecessors.

Pupils Accept Challenge.

Special to the Herald Tribune.

NEW HAVEN, Conn., Nov. 19. The challenge of Moscow "School No. 25" to an essay contest was snapped up tonight by children who spoke for their classmates at Truman Street School, whose gift of a scrapbook to the young Moscow scholars had established international relations without regard for diplomatic formalities.

Walter Matwychuk, of Vine St., who felt particularly hurt a month ago when the Russian children, in acknowledging the gift of the scrapbook, informed the New Haven students that they had made a map which showed that Ukraine was outside Russia—Walter being the son of parents born in the Ukraine—accepted the opportunity to compete with the son of Stalin and his comrades.

"Sure," said Walter, we'll show 'em we can write, too."

The lad sp„Truman

The eagerness of the Truman Street School pupils to contest with the Moscow children did not make the acceptance official. Miss Pearl Rosenstein, the teacher, said she would have to consult with the principal Seymour Bradley Smith. It is probable that the final consent will rest with the superintendent of schools.

Miss Rosenstein, however, expects that tomorrow her pupils will ask all kinds of questions concerning the contest and show impatience at any delay. The pupils appear to be a bit resentful at the gentle rebuke from the Russian children over the incorrect drawing of the Ukraine. Alvera Corbessior, of 151 West Street, an eight-grade pupil like Walter Matwychuk, used the news of the challenge to repeat that she and her classmates had put the Ukraine in the right place, and knew all the time that it was a part of Russia.

Other pupils who said they would be glad to enter the essay contest were Sidney Hupplebank, of 162 West Street; his sister, Vivian; Rita Weiner, of 87 Washington Avenue; Ursula Kaplan, of Truman Street, and Marion Rommel, of Howard Avenue. Sydney Hupplebank is a seven-grade student; the others are in the eight grade.

Sidney was by far the most enthusiastic. He was ready to begin writing tonight.

He was asked what he considered the greatest benefit of the initiation of American relations with the Soviet Union. "It means," he answered very solemnly, "that we are going to have peace now."

(New York Herald Tribune, November 20, 1933).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9 грудня, в годині 5-тій ввечір, в новій Укр. Н. Гали. Взивається всіх членів прибути на означений час, бо є багато справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1934 рік. Не явившийся член підлягає карі, яку ухвалять, а урядник подвійній. — Н. Шпак, предс.; М. Кльован, кас.; Ю. Бурак, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Проситься кождого члена прибути на означений час. Будемо вибирати уряд на 1934 рік. Є важні справи, котрі мусять рішатись на річних зборах. Котрі члени бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти на збори. Довгуючі члени мусять вирівнати свої місячні вкладки, бо в слідуючім місяци будуть суспендовані. — Григорій Іванович, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії ,від. 151, повідомляє всіх членів і членицьь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали Українській, 803 Норт Фронт ул. Проситься всіх явитись на означений час, бо буде річне справоздання і вибір уряду на 1934 рік. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть старі грамоти на мітінґ. — Ева Біленька, предс.; Марія Комінець, кас.; Марія Яремчук, секр.

ВАЙТСТОН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9 грудня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. М. Барана, 149-20 — 9-та Евеня. Проситься всіх членів прибути, бо буде вибір уряду на слідуючий рік. Не явившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Мих. Баран, предс.; Мих. Дзерський, секр.

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 10 грудня, в годині 10-тій рано. Просимо прибути на час, бо буде багато справ до полагодження. — П. Тітик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 9 грудня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Проситься членів явитись на означений час, бо є важні справи до вирішення. Напоминається членів вирівнати свої залеглости, щоби не бути суспендованим. Не явившийся член підлягає карі після статута. — Ілія Гузар, гол.; Яків Вайнер, рек. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 317, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 9 грудня, в годині 8-мій ввечір, в гали У. Н. Дому. Буде справоздання уряду і контр. комісії за цілий рік та вибір уряду на слідуючий рік. Проситься всіх членів прибути і вирівнати свої вкладки. — Л. Залецький, предс.; І. Кішак, кас.; М. Дидик, секр.

ЗВИЧАЙНІ ЛЮДИ З НАЗВИЩАМИ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ.

У ріжних краях є чимало людей, що мають звичайні заняття, а назвище й імя славних людей. І так у Берліні жиє швець Вольфґанґ Ґете, а в Дрездені учитель того самого імени й назвища. Швець не читав ніодної Ґетової поезії, а учитель Вольфґанґ Ґете знає напамять усі заголовки творів свого славного іменника. В Лондоні жиє замітач вулиць Чарлз Дікенз. У Гановері жиє торговельник Стріндберґ. У Ляйпціґу є три Фридрихи Шілери, всі вони ремісники. В Берліні жиє фабрикант паперу Фрідріх Ніцше, а Генрик Ібсен це тепер відомий спортовий тренер у Норвеґії. У Відні має пекарню Франц Шуберт.

Адреса Обеднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Подається до відома Шановним Слухачам української програми Сурми, що програма перестала істнувати з днем 3-го грудня 1933. Заряд програми отсим дякує всім щирим прихильникам цьої програми, почесним членам, покупцям і бизнесменам, що оголошувались. А в першій мірі членам Сокільської Орхестри, котрі точно сповняли свій обовязок, приходили на проби, завсіди на час були на програмі, грали найкращі кавалки, ніколи не відмовилися від труду, коли програма вимагала якийсь новий кусок в скечови або представленню. Також тим членам, що брали участь в скечах, як: Маруся, її мама, Василь, його мама, і т. д. Школа, що їх не поженили, та багато так трапляється, не лиш в програмі, але в життю навіть.

Заряд програми, як рівнож Сурми, не ризиґнує зовсім з програми, буде старатися відновити, як лиш бизнес поправиться, або фонд призбирається. Зі всіх слухачів колиб дали по 4 центи на рік, то вистарчило би; лише хто збере? Та жарт жартом. Хтось казав, щоб дати бодай видрукувати дальший тяг програми, бо люди хотілиб знати, отже так:

МОСКАЛІ В ГАЛИЧИНІ, часть II. (Маруся з мамою в хаті. Москалі зістали побиті під карпатами, відступають. Розбили ґуральню, горівка тече рікою, попились Москалі, лежать як худоба, для декотрих вже не стало горілки і ті ходять по хатах бють людей, щоб давали їм горівки, бо декотрі селяни також набрали собі в коновку, тож відбирають). Вже шукали в Марусиній хаті, не знайшли. Але то нічого, інші ще ідуть шукати... Мама: Марусю, біжи, небого, до стодоли, сховайся в солому. Добре мамо, біжу, не гризіться, не бійтесь за мене. — Ах, Боже, щоб ті дівки на світ не родились... Москаль приходить до хати, все бе, розкидає, шукає за горівкою. На просьбу матері не звертає уваги. „Давай водку, бо побю". Та решту водки таки в хаті не знайшов, пішов дальше по гумні шукати.

Як зайшов до стодоли, то там мати дорогу йому перегородила. — Брате, панунцю, прошу вас, молю вас, як в Бога вірю, дивіть (хреститься) во імя Отця і Сина і Духа святого, я не маю жадної горівки, я не брала, з хати не виходила, ідіть собі, не шукайте, не нищіть мені всього, прошу вас...

— Ми найдьом (пхає багнет в солому —мати прискакує, хапає за багнет руками): — Пане, братіку, я не маю горівки, я принесу, я піду. Кажу вам, горівки там нема, не можна пхати багнет в солому, не годиться, солома свячена, з соломи хліб родиться, дідуха роблять з соломи, не можна, не годиться, Бог вас буде карати, не зародить, чуєте, не можна, солома свячена...

Москаль стримався, що сталося бабі, що плете, чого під багнет лізе... — Харашо, запалю її, коли свячена, хай горить...

— Матінко Божа, ратуй! (Москаль запалив стодолу і пішов, мати кинулась і голими руками загасила...

МАРУСЯ (зпід соломи): Мамусю, вже пішли? — Пішли, доню. (Маруся вилазить): Мамочко, дайте руки вам поцілую, ви вирятували мене — дайте руки?... Ой, що ви? Чому руки сховали? Що вам?

— Нічого, донечко, нічого мені. Будь тихо...

— Ой, мамцю, ви руки собі спалили. (Чути канони, машинові кріси, трубка і нарешті УРРАА! (Москалі вилітають з села, приходять Австріяки). Орхестра грає воєнний марш і закінчення сценки. На другу неділю, як поводились „свої" в рідним селі Марусі.

Ще малаб бути одна сценка з панования Мадярів по наших селах, що мстились за 48-мий рік на наших селянах, що „русскі" завинили. Москалі вішали наших, що вони Австріяки, Мадяри вистрілювали наших, що вони „русскі"! Такі програми мали завдання отворити очи тим, що ще тепер не мають ріжниці в назві — „то все одно". Цікаво, що за програмою звідуються листами більше чужих, як своїх. З Савт Ривер, Н. Дж., пише (по російськи) І. Пасиченко, що сталося з Вашою програмою, що не було, я, мої знакомі і родина всі так любили її слухати. Подібні листи є з Пітсфілд, Масс., Ґрінфілд, Л. Ай., Істон, Па.

Склеп Сурми дальше стоїть і провадить бизнес як доси, як Шановні Слухачі схочуть програми, то може бути. 4 центи від особи не так багато раз на рік. Лише колектора тяжко знайти. (Огол.)

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В суботу, дня 25. листопада 1933 р., померла **Пазя Горій,** члениця Бр. Сош. св. Духа, від. 237 У. Н. Союза в Честер, Па. Покійна походила з села Возмина, повіт Самбір, Західня Україна. Похорон відбувся у вівторок дня 28. листопада, а в нім взяли участь багато знакомих і члени Братства, до котрого покійна належала. Родина складає сердечну подяку всім тим, котрі віддали покійній останню прислугу.

Вічна їй память!

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ
„С В О Б О Д А"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Вартість Книгарні $18,612.75.

ЗІЛЛЯ МІЛЛЕРТОН ЗНАМЕНИТЕ СРЕДСТВО ДЛЯ ХОРИХ!
НАЙГІРШЕ ХОРІ
НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ!
ДАРЕМНО ПРОБКА ЗІЛЛЯ
МІЛЛЕРТОН
Хочемо, щоби як найбільше людей пізнало це знане зілляве лікарство, котре доконало таких чудес в недугах шлункових, ревматичних, биття серця і нирок.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА
за $1.00.
вистарчить вам на цілий місяць для найгіршої недуги.
Пробка ДАРЕМНО.

Зі всіх средств, які знаю — а уживав я їх всілякі — уважаю Міллертон за найлучше і для здоровля дійсно помічне. Я випробував на собі самім, а також мої численні знакомі, яким я поручав Міллертон, є з нього дуже вдоволені. Одному знайомому, який від довгого часу лежав хорий в шпиталю і вже не мав надії на виздоровлення, занесено Міллертон. Він уживав його через якийсь час і так почувся ліпше, що вкоротці повернув зі шпиталю до дому.
Підчас мого побуту в Нюарку як делегат на конвенцію У. Н. Союза, я був особисто в факторі Міллертону і бачив, як много людей зі всіх сторін Америки уживає це знамените средство.
ІЛІЯ СЛОБОДЗЯН,
2308 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

Зілля Міллертон є дуже добрим средством для піддержання здоровля. Я спрактикувала це на собі і на інших, що також як найліпше висказуються про Міллертон.
Це природне средство, а таке помічне і потрібне — повинно бути в кождій хаті, у кождої родини.
Б. ГРЕЧКІВСЬКА,
3455 West 94 St., Cleveland, Ohio.
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ: 3 пачки — 2.50 доляри; 2 пачки — 1 дол. 75 цнт.
J. S. MILLER, INC., 62 BEACON ST., NEWARK, N. J.

СПЕЦІЯЛЬНА ВИПРОДАЖ
РЕКОРДІВ.
Найновіші рекорди по 25 центів, або 5 за доляра. Також маємо нові рекорди по 15 центів один.
При замовленню подайте число рекорди, яку хочете. Присилайте гроші згори на рекорди і 25 центів на оплату пересилки.
Маємо також стінні календарі по 30 центів з пересилкою, або 4 за доляра.
Різдвяні картки 6 за 25 центів.
Різдвяні картки у формі книжечки 10 центів одна, або 3 за 25 центів. 285-
HOLOWATY MUSIC STORE,
929 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
Telephone: MARKET 4013.

666
ПЛИН—ПАСТИЛЬКИ—МАСТЬ
КРОПЛІ ДО НОСА
здежать простуду в одному дні. Біль Голови або невральґію в 30 мінутах, малярію в трох днях.
Прекрасний прочищувач і тонік.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ
НА 1934 РІК
ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.
Маємо на складі 50,000 ріжнородних Стінних Календарів на 1934 рік. Календарі як: „Hangars, Wall, Pockets, De Luxe i Cut Outs". Чудові краєвиди, релігійні, діти, дівчата у ріжних позах і ріжної величини.
Шторникам, ґросерням і бучерам, з причини депресії, продаємо по дуже зниженій ціні.
За попереднім надісланням $3.50 вишлемо Вам 25 Стінних Календарів.
Хто бажає купити більшу скількість, нехай пише по спис календарів, котрий вишлемо даром, або зайде до нас особисто на понижче подану адресу.
Нюйорські і околичні бизнесмени напишіть до нас пост-картку, а ми привеземо семплі календарів до Вашого бизнесу.
Для приватних родин продаємо календарі 5 за доляра, один за 25 ц. з пересилкою.
Ласкаві замовлення посилайте на адресу: 256-
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.
(Bet. 1st and Ave. A.),
Telephone: ORchard 4-6170.

СПІВАНИК
для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три голоси. Видання Рідної Школи. Зладив Михайло Гайворонський.
Ціна 35 центів.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО ФАХІВЦІВ до чищення вікон, Українців. Пишіть до: 284-5
Mr. FEDER,
1033 Main Street, Anderson, Indiana.

200 Стінних КАЛЕНДАРІВ на 1934 рік. Вже вийшли з друку ріжного рода. Ціни за один 25 ц., 5 за доляра, 30 за 5 долярів, 100 за 15 долярів. Жадайте наш ілюстрований катальоґ, Замовлення посилайте на адресу: 284-5
ROBITNYCHA KNYHARNIA,
Station D, Box 182, New York, N. Y.

ФАРМИ, ДОМИ І БИЗНЕСА
на продаж і виміну. Дуже дешеві. Колись коштували по $4000 і $8000, а нині можете купити за $1500 або $4000. Пересилаємо гроші до краю, шифкарти на всі лінії і полагоджуємо всі краєві справи. Адреса від 19 літ та сама:
АНТІН ПАШУК,
322 N. 8th St., Philadelphia ,Pa.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ
НА 1934 РІК
по 12 центів.

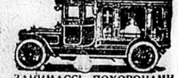
Найбільший вибір укр. і ріжних календарів.
Шторникам друкуємо їх фірми на календарях.
Висилаємо календарі до краю.
Семплі висилаємо даром. — Пишіть:
UKRAINIAN BAZAAR,
2248 Grayling Ave., Detroit, Mich.

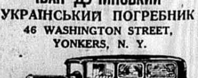
Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.
Урядові години:
Від 1-3 пополудні і від 6-8 ввечір. В неділі після умови. 236
29 Morton Street, Newark, N. J.
Телефон: Market 3-4818

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

Д-Р ЕВГЕНІЯ КОХАНИК
УКРАЇНСЬКО-РУСЬКА ДЕНТИСТКА
Room 17 Weitzenkorn Bldg.
8 South Main St.,
WILKES BARRE, PA.
Витягає й направляє зуби без болю. Також робить нові зуби. Має двацятьлітню практику.
Також має другий офіс під ч.:
618 FELLOWS AVENUE,
BRESLAU, PA.
СВІЙ ДО СВОГО!
243-8- ЦІНИ ПРИСТУПНІ!

СКРІПЛЮЄ І РЕҐУЛЮЄ ЖОЛУДОК.
Новий лік Маґентон — дає подиву гідні успіхи в лікуванню численних недуг. Маґентон побуджує і скріпляє ослаблені життєві орґани, ділає на залози (ґлендс), усуває ґази і кваси, поправляє апетит, скріплює нерви, привертає сон, словом, ділає на цілий орґанізм, усуваючи спричиняючу недуги отрую. Маґентон є ліком для всіх, то є: мужчин, женщин і дітей. Памятайте, що є два роди Маґентону — в порошку 50 цнт. за пушку, і в плині, 60 цнт. і доляра за пляшку. Не плекайте недуг, — а ще сегодня замовте Маґентон і зачніть заживати. Самі переконаєтеся, що ліпшої Медицини-Тоніку не знайдете в світі. 226-
Письма і замовлення адресуйте так:
GRAMERCY CHEMICAL CO., Inc.,
204 E. 18th ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

Tel. Yonkers 3002.
Памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASHINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

Вразі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобілі до винайму на всякі оказії.

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

(107)

Як вояки розговорювали про будучність Палюльдону, виринуло питання щодо адміністрації святинь і долі священиків. Тоді то Джадон звернувся до Тарзана зі словами. „Хай Дорульото скаже, що найкраще". „Зроби те, що миле богови", відповів Тарзан. „Ти пізнав, що Джадбеното жорстокий, що він любить кров і терпіння. Він фальшивий. Віддай святині жінкам, щоби вони могли заряджувати ними з ніжністю, милосердям і любовю.

„Визволи жертви, призначені на пожертвування. Замісць цього приноси жертви, які нарід може любити. І постав жертви на вівтар. Тоді твій Бог буде їх благословити, а ви розділите їх між нарід, який їх найбільше потребує". Порада Тарзана дуже припала до вподоби народови, змученому захланністю й жорстокістю замаскованих священиків. Того дня відбувся великий бенкет, на якому Джадон і Омат підписали угоду, на основі котрої племена стали на віки приятелями й союзниками.

На слідуючий день Ольоа, Панатлі й жінки родини Джадона прибули до палати Алуюра, і у великій престольній салі палати відбулося весілля Тадена й Ольої та Омата й Панатлі. Цілий тиждень Тарзан, Джейн і Корак гостили в короля Джадона, а з ними Омат і його чорні вояки. Потім Тарзан заявив, що він покидає Палюльдон. Джадон не знав, чи вдоволені його небесні гості з його гостини, але він не важився питати їх, коли Тарзан став приготовлятися до відїзду.

І так Джейн, Тарзан і Корак у супроводі великої юрби покинули місто та зникнули в недалекім лісі. Багато людей дивувалися, в який спосіб тих троє людей перейдуть через мочарі, що залягли з усіх боків, але Тарзан тим не журився. В його думці вже повстав виразний плян залежний від припадку. Ранком вони почули низький гуркіт з недалекого гайку. Тарзан усміхнувся, бо він знав, що припадок сприяє йому.